

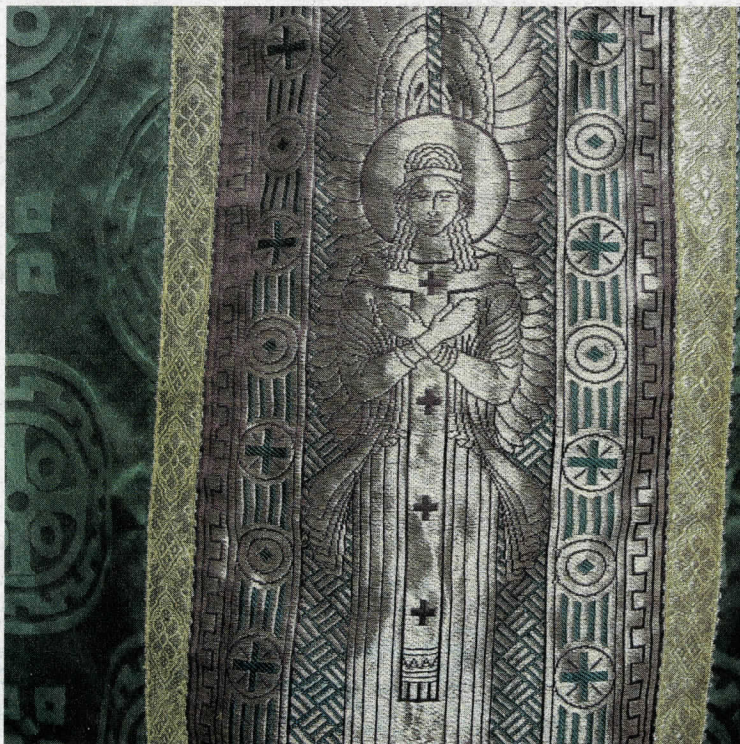
Kasule neboli ornát, aneb, co oblékají kněží

Slavnostní liturgické roucho kasule [kázule], obecně zvané ornát, je svrchní nejdobnější částí oděvu katolických kněží určené k vykonávání bohoslužebných obřadů. Má ustálenou podobu a symboliku. Upozorňuje okolí na právě probíhající náboženský obřad, a vyzdvihuje tak jeho významnost.

Dnešní duchovní roucho kopíruje původní složení pocházející z antických oděvů vyšších vrstev v Římě. Ornát se šil z luxusních látek, převážně hedvábných. Patří k němu štola – dlouhý pruh látky se třemi kříži kolem krku. Společně jsou tyto dvě části odznakem kněžské hodnosti. Zadní strana ornátů je zdobenější, protože do poloviny minulého století se mše sloužily zády k věřícím. Má být zdobena vyšitým křížem. Pod vrchní kasulí se oblékají roucha spodní (klerika, alba).

Z historie jsou známy dva hlavní střihy kasule, gotický a

barokní. Záleží na každém knězi, jaký ornát používá. Od II. vatikánského koncilu (1963) však převažuje jednodušší, gotický liturgický oděv. Gotický ornát má okraje přesahující přes ramena,

končící až pod lokty. Dodnes se zachovalo mnoho oválně střížených zvonových ornátů z 11. až 13. století, neboť byly uctívány jako relikvie po svých nositelích.

Změna střihu souvisela se zdo-

konáním dekorátérských technik. Barokní roucha vyztužená složitým vzorem či reliéfní výšivkou pozbývala praktičnosti. Proto se vyvinul střih ornátu, nazývaný podle tvaru „basička“ nebo „housličky“, se zkrácenými bočními okraji a rozměrnějšími průramky pro sepnutí rukou tak, aby nedocházelo k ohnutí látky.

Ornáty se zhotovují v liturgických barvách odpovídajících jednotlivým obdobím církevního roku. Pro nadcházející postní dobu adventu je příznačný ornát v barvě fialové. Bílá barvy čistoty se pojí k různým svátkům a slavnostem, včetně Vánoc.

Precizní ruční práci, bohaté výšivky a vzácné materiály liturgických rouch je nejlepší obdivovat na vlastní oči. To je možné v době adventu na zámku Lešná u Valašského Meziříčí, kde bude 16. listopadu slavnostně zahájena výstava ornátů. Budou k vidění zblízka, a ne pouze na dálku, jako tomu bývá při mši svaté.

<http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/vanoc-na-zamku-lesna/>

Jitka Slezáková, kulturní antropolog, zámek Lešná, MRV

Foto: Detail barokního ornátu, L. Schmedhammerová